

Istungidokument

B8-0063/2016

14.1.2016

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja avalduse alusel

vastavalt kodukorra artikli 123 lõikele 2

ELi prioriteetide kohta ÜRO Inimõiguste Nõukogu 2016. aasta istungjärkudeks (2015/3035(RSP))

Barbara Lochbihler, Judith Sargentini, Molly Scott Cato
fraktsiooni Verts/ALE nimel

Euroopa Parlamendi resolutsioon ELi prioriteetide kohta ÜRO Inimõiguste Nõukogu 2016. aasta istungjärgudeks (2015/3035(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse inimõiguste ülddeklaratsiooni ja ÜRO inimõiguste konventsioone ning nende fakultatiivprotokolle,
 - võttes arvesse ÜRO Peaassamblee resolutsiooni 60/251, millega asutati ÜRO Inimõiguste Nõukogu (UNHRC),
 - võttes arvesse Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni, Euroopa sotsiaalhartat ning Euroopa Liidu põhiõiguste hartat,
 - võttes arvesse ELi inimõiguste ja demokraatia tegevuskava (2015–2019),
 - võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone ÜRO Inimõiguste Nõukogu kohta,
 - võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone inimõiguste rikkumise kohta, sealhulgas kiireloomulisi resolutsioone,
 - võttes arvesse oma 17. detsembri 2015. aasta resolutsiooni inimõigusi ja demokraatiat maailmas 2014. aastal käsitleva aruande ja Euroopa Liidu poliitika kohta selles valdkonnas¹,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artiklit 2, artikli 3 lõiget 5 ning artikleid 18, 21, 27 ja 47,
 - võttes arvesse ÜRO Inimõiguste Nõukogu 2015. aasta aruannet ÜRO Peaassambleele,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 123 lõiget 2,
- A. arvestades, et 2015 ja 2016 on aastad, mil tähistatakse olulisi inimõiguste, rahu ja julgeolekuga seotud aastapäevi: Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni loomise 70. aastapäeva, ÜRO kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti ning majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelise pakti 50. aastapäeva, ÜRO arenguõiguse deklaratsiooni (1986) 30. aastapäeva ja Pekingi deklaratsiooni ja tegevusprogrammi (1995) 20. aastapäeva ning ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni naiste, rahu ja julgeoleku kohta (2000) ja aastatuhande arengueesmärkide (2000) 15. aastapäeva; arvestades, et need aastapäevad langevad kokku Teise maailmasõja järgse aja rängima humanitaarkriisiga, mille on põhjustanud kliimamuutuste, tagakiusamise, relvakonfliktide ja üldise vägivalga tõttu oma kodust lahkuma sunnitud isikute järjest suurem arv;

¹ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2015)0470.

- B. arvestades, et inimõiguste järgimine sõltumata rassist, päritolust, klassist, kastikuuluvusest, soost, seksuaalsest sättumusest või nahavärvist on iga riigi kohustus, ning kinnitades oma austust inimõiguste jagamatuse suhtes – ükskõik kas tegemist on poliitiliste, kodaniku-, majanduslike, sotsiaalsete või kultuuriliste õigustega –, ning et need on omavahel seotud ja omavahel sõltuvad, ning olles arvamusel, et ükskõik millisest õigusest ilmajäämisel on otsene ja negatiivne mõju teistele õigustele;
- C. arvestades, et kõikidel riikidel on kohustus austada oma elanike põhiõigusi ja võtta konkreetseid meetmeid nende õiguste tagamisele kaasaaitamiseks riiklikul tasandil ning teha rahvusvahelisel tasandil koostööd inimõiguste kasutamise ees seisvate takistuste kaotamiseks kõigis valdkondades;
- D. arvestades, et inimõiguste üldkehtivuse austamine, edendamine ja kaitsmine on osa Euroopa Liidu eetikanormidest ja õigustikust ning Euroopa ühtsuse ja terviklikkuse nurgakivi; arvestades, et inimõiguste olukord liikmesriikides mõjutab otseselt ELi inimõiguste alase poliitika usaldusväärsust välismaal;
- E. arvestades, et liidu tegevus suhetes kolmandate riikidega põhineb Lissaboni lepingu artiklil 21, milles kinnitatakse inimõiguste ja põhivabaduste universaalsust ja jagamatust ning sätestatakse ELi kohustus austada rahvusvahelisel areenil toimivas tegevuses inimväärikust, võrdsuse ja solidaarsuse ning Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja põhimõtteid ja rahvusvahelist õigust;
- F. arvestades, et inimõiguste austamine tuleks muuta üheks prioriteediks kõigis poliitikavaldkondades, mis hõlmavad rahu ja julgeolekut, arengukoostööd, rännet, kaubandust ja investeeringuid, humanitaarabi, kliimamuutusi ja võitlust terrorismi vastu, sest nendes valdkondades ei saa võtta meetmeid inimõigusi austamata;
- G. arvestades, et ÜRO Inimõiguste Nõukogu korrapärased istungjärgud, eriraportööride nimetamine, inimõiguste olukorra üldise korrapärase läbivaatamise mehhanism ning erimenetlus kas konkreetse riigi olukorraga või valdkondlike küsimustega tegelemiseks aitavad kõik kaasa rahvusvahelistele püüdlustele inimõiguste, demokraatia ja õigusriigi põhimõtte edendamiseks ja järgimiseks;
- H. arvestades, et mõned ÜRO Inimõiguste Nõukogu liikmetest kuuluvad kõige tõsisemate inimõiguste rikkujate hulka, nende koostöö ÜRO erimenetluste raames on nõrk ja nad ole täitnud oma aruandluskohustust ÜRO inimõiguste lepingu alusel loodud organite ees;

ÜRO Inimõiguste Nõukogu

1. kordab oma seisukohta, et ÜRO Inimõiguste Nõukogu liikmed tuleks valida riikide hulgast, mis järgivad kõrgeimaid standardeid inimõiguste, õigusriigi põhimõtte ja demokraatia edendamisel ja kaitsmisel, ning nõuab tungivalt, et ELi liikmesriigid edendaksid inimõiguste austamisel põhinevate kriteeriumite kasutamist riikide ÜRO Inimõiguste Nõukogu liikmeks valimisel; väljendab muret inimõiguste ulatuslike ja süstemaatiliste rikkumiste mitmes ÜRO Inimõiguste Nõukogu liikmeriigis, sealhulgas Venemaal, Hiinas ja Saudi Araabias; kutsub ELi liikmesriike üles mitte hääletama selliseid laiaulatuslikke inimõiguste rikkumisi toime panevate riikide liikmesuse poolt ning avalikustama oma hääletustulemusi;

2. väljendab oma täielikku toetust ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroo (edaspidi „büroo“) sõltumatusele ja puutumatusse ning rõhutab, et seda sõltumatust tuleb kindlasti kaitsta, tagamaks, et büroo saaks oma ülesandeid tulemuslikult ja erapooletult täita ka edaspidi; kordab, et bürood tuleb piisavalt rahastada ja pakkuda talle täielikku toetust;
3. kinnitab taas oma toetust erimenetlustele ja volitatud esindajate sõltumatusele, et võimaldada neil täita oma ülesandeid erapooletult; väljendab sügavat kahetsust koostöö puudumise üle mõne liikmesriigi (nt Venezuela, Saudi Araabia ja Etioopia) ja vaatlejariigi (nt Vietnam, Zimbabwe, Usbekistan ja Türkmenistan) poolt temaatiliste erimenetluste raames ning asjaomaste riikide, sealhulgas Iisraeli poolse koostöö puudumise üle riigipõhistes erimenetlustes; kutsub kõiki riike üles nende menetlustega täielikku koostööd tegema;
4. kinnitab taas, kui oluline on inimõiguste olukorra üldise korrapärase läbivaatamise universaalsus, et jõuda täielikule arusaamale inimõiguste olukorrast kõigis ÜRO liikmesriikides, ja avaldab veel kord toetust läbivaatamise teisele tsüklile; kordab oma nõudmist, et soovitused, mida riigid esimeses tsüklis heaks ei kiitnud, võetaks üldise korrapärase läbivaatamise jätkuvas protsessis uuesti kaalumisele;
5. rõhutab vajadust tagada, et paljud sidusrühmad, eelkõige kodanikuühiskond, võtaksid üldise korrapärase läbivaatamise protsessist täielikult osa, ja väljendab sügavat muret, et kodanikuühiskonna osalemist üldise korrapärase läbivaatamise protsessis on takistanud ranged piirangud ja järjest suurenevad kitsendused ja ähvardused;
6. palub, et Euroopa välisteenistus ja komisjon võtaksid kõigis ELi poliitikaalastes aruteludes asjaomaste riikidega üldise korrapärase läbivaatamise soovituste järelmeetmeid, et uurida, mil viisil ja milliste vahenditega neid soovitusi riikide ja piirkondlike strateegiate kaudu rakendada;
7. nõuab, et seoses Inimõiguste Nõukogu 10. aastapäevaga hinnataks nõukogu mõju ning seda, mil määral ta oma mandaati täidab ja kas on vaja pöörata suuremat tähelepanu tema resolutsioonide ja muude otsuste rakendamisele; väljendab muret tava pärast, et inimõiguste rikkumiste eest vastutavad riigid koostavad oma resolutsioonid ise, märkides, et tihti teevad nad seda mitte selleks, et olukorraga tegelikult tegeleda, vaid selleks, et varjata omaenda tegusid ja tegematajätmissi rahvusvahelise kontrolli eest; rõhutab vajadust tegeleda kõikide riikide olukorraga vastavalt nende tulemustele, mitte valikuliselt; rõhutab, kui oluline on integreerida kodanikuühiskonna osalus kõikidesse nõukogu töö aspektidesse ning edendada kooskõlastatud jõupingutusi survevahendite kasutamise ärahoidmiseks ja nende tegelemiseks;
8. väljendab heameelt ÜRO inimõiguste ülemvoliniku muutuste algatuse üle, mille eesmärk on parandada ja tugevdada ÜRO inimõiguste büroode ülemaailmset kohalolekut sellega, et luuakse kaheksa piirkondlikku keskust, kes partneritega otsest koostööd tehes kaitsevad ja edendavad inimõigusi, et muuta inimõiguste mehhanismidega seotud soovitused kohapeal tegelikkuseks;

ELi liikmesriigid Inimõiguste Nõukogus

9. taunib ELi liikmesriikide vahelisi erimeelsusi ja ühtsuse puudumist seoses terve rea

riikide olukorraga viimase aasta jooksul, sh olukorraga Aserbaidžaanis, Bahreinis, Egiptuses ja Jeemenis, mille puhul mitu ELi liikmesriiki keeldusid ELi ühisavaldust kaasallkirjastamast või isegi torpedeerisid aktiivselt teiste ELi liikmesriikide algatusi;

10. väljendab kahetsust mõnede ELi liikmesriikide passiivsuse üle Inimõiguste Nõukogus; väljendab kahetsust, et alates Inimõiguste Nõukogu loomisest on resolutsioon Valgevene kohta ainus uus riiki käsitlev resolutsioon, mille eestvedajaks EL on otsustanud rühmana olla; kutsub kõiki ELi liikmesriike ja Inimõiguste Nõukogu näitama üles tugevamat liidripositsiooni riikide olukorra osas ja tegelema olukordadega, mida nõukogu ei ole veel käsitlenud;
11. peab taunitavaks ELi liikmesriikide hääletuskäitumist seoses terve rea lõunapoolkera jaoks kriitilise tähtsusega küsimustega, mille puhul ELi liikmesriigid jäid erapooletuks või enamikul juhtudest hääletasid vastu resolutsioonidele, mis lõpuks ikkagi vastu võeti, nagu resolutsioonid ebaseaduslikku päritolu vara päritoluriikidesse tagasi toomise, sõja- ja julgeolekuvaldkonna eraettevõtete, relvastatud droonide, välisvõla, õiguse haridusele, inimõiguste ja rahvusvahelise solidaarsuse, ühepoolsete sunnimeetmete, palgasõdurite, õiguse rahule, talupoegade inimõiguste, rassismi, Aafrika päritolu inimeste, arenguõiguse ning demokraatliku ja õiglase maailmakorra edendamise kohta; väljendab samuti kahetsust ELi liikmesriikide vaheliste jätkuvate erimeelsuste üle ÜRO Inimõiguste Nõukogus terve rea suundanäitavate temaatiliste resolutsioonide osas, sh relvastatud droonide kohta, õiguse kohta rahule, rassismivastase võitluse kohta ja arenguõiguse kohta;
12. on seisukohal, et ELi liikmesriikide hääletustulemused Inimõiguste Nõukogus on teravas vastuolus ELi võetud kohustusega õiguste, eelkõige majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste jagamatuse osas ning väljendavad ELi kollektiivset suutmatust nendes valdkondades ülemaailmsete standardite väljatöötamisele edukalt kaasa aidata; kutsub Euroopa välisteenistust üles Euroopa Parlamendile selle olukorra kohta tagasisidet andma ning ergutama ELi ja liikmesriike oma lähenemisviisi majanduslikele, sotsiaalsetele ja kultuurilistele õigustele ning niinimetatud uue põlvkonna õigustele Inimõiguste Nõukogus põhjalikult läbi vaatama; nõuab ELi liikmesriikide põhimõttelisemat ja mittevalikulist tegutsemist Inimõiguste Nõukogus; kutsub ELi ja selle liikmesriike üles integreerima inimõigusi kõigisse oma tegevustesse ja seisukohtadesse ÜRO süsteemis laiemalt;

Kodaniku- ja poliitilised õigused

13. kordab taas, et endale poliitiliste juhtide vaba valimine korrapäraselt peetavatel õiguspärastel valimistel üldise ja võrdse valimisõiguse alusel on vastavalt inimõiguste ülddeklaratsioonile ning kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelisele paktile kõigi kodanike põhiõigus;
14. kinnitab, et sõnavabaduse olemasolu ning elujõuline ja soodne keskkond sõltumatu ja pluralistliku kodanikuühiskonna jaoks on eeltingimused inimõiguste austamise edendamiseks;
15. on seisukohal, et tänapäeva digitehnoloogiad pakuvad nii väljakutseid kui ka võimalusi eraelu puutumatus kaitseks ja sõnavabaduse kasutamiseks internetis kogu maailmas; väljendab sellega seoses heameelt, et on määratud ametisse ÜRO eriraportöör eraelu

puutumatus õiguse küsimustes digitaalajastul, kelle volitused hõlmavad puutumatus ja järelevalve probleeme, mis mõjutavad inimesi internetis ja väljaspool seda;

16. kordab oma pikaajalist vastuseisu surmanuhtlusele, piinamisele ning julmale, ebainimlikule ja alandavale kohtlemisele ja karistamisele mis tahes juhtudel ja mis tahes asjaoludel; rõhutab taas, et surmanuhtluse kaotamine aitab kaasa inimväärikuse suuremale austamisele;
17. kiidab heaks seni tehtud olulised edusammud, mille kohaselt paljud riigid on surmanuhtluse täideviimise peatanud, teised aga võtnud vastu õigusakte surmanuhtluse kaotamiseks; peab siiski kahetsusväärseks, et mõnes riigis on surmanuhtlus viimastel aastatel uuesti kehtestatud; palub riikidel, kes on surmanuhtluse kaotanud või selle täideviimisele pikaajalise moratooriumi kehtestanud, surmanuhtlust mitte taastada, ja nendel, kus surmanuhtlus endiselt kehtib, võtta esimese sammuna selle kaotamiseks vastu moratoorium;
18. kutsub kõiki liikmesriike üles rakendama kõiki vajalikke meetmeid selle tagamiseks, et nad ei aitaks otseselt ega kaudselt kaasa surmaotsuse määramisele või täideviimisele surmanuhtlust kohaldavates riikides mis tahes vahendite abil, sh õiguskaitsealase toetuse pakkumise või prokuratuuriasutustele antava abi kaudu, mis võiks soodustada surmaotsuse kohaldamist;

Sotsiaalsed ja majanduslikud õigused

19. peab kahetsusväärseks, et rohkem kui 20 aastat pärast Viini deklaratsiooni vastuvõtmist kõigi inimõiguste universaalsuse ja jagamatuse ning vastastikuse sõltuvuse ja omavahelise seotuse kohta, ei suutu EL ja selle liikmesriigid majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelise pakti samamoodi ja samasuguse rõhuga nagu kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti, nagu on näidanud ELi hääletuskäitumine ÜRO Inimõiguste Nõukogus; tunnustab ÜRO Inimõiguste Nõukogu pingutusi kohelda kõiki inimõigusi ühtemoodi ja pidada neid kõiki võrdselt tähtsaks ning nimetada selleks majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õigustega seotud erimenetluste volitatud esindajad; toonitab, et erilisi jõupingutusi tuleks teha – sh ELi liikmesriikide poolt – selleks, et tagada majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelise pakti fakultatiivse protokoll (millega luuakse kaebuste esitamise ja uurimismehhanismid) laialdane ratifitseerimine;
20. väljendab sügavat muret äärmise vaesuse suurenemise pärast, mis ohustab kõigi inimõiguste täielikku kasutamist; peab seepärast tervitatavaks ÜRO Inimõiguste Nõukogu eriraportööri aruannet äärmise vaesuse ja inimõiguste kohta (A/HRC/29/31) ning toetab tema ettepanekuid äärmise vaesuse kaotamise kohta, mis hõlmavad järgmist: majanduslikele, sotsiaalsetele ja kultuurilistele õigustele kodaniku- ja poliitiliste õigustega ühesuguse tähtsuse ja prioriteetsuse andmine; sotsiaalkaitseõiguse tunnustamine; eelkõige ebavõrdsuse vähendamisele suunatud maksupoliitika rakendamine; võrdsust tagava õiguse taaselustamine ja sellele sisu andmine; ning ressursside ümberjagamise küsimuste asetamine inimõigustealaste arutelude keskmesse;
21. on seisukohal, et kodanike inimõiguste rikkumist tingib ka korruptsioon, maksudest kõrvalehoidumine, avalike hüvede halb majandamine ja aruandekohustuse puudumine, sest selle tõttu ei jõua riigi eelarvesse raha, mis peaks eraldatama inimõiguste

edendamisele sellistes äärmiselt vajalikes avalikes teenustes nagu haridus, esmatasandi tervishoiuteenused ja muu sotsiaalne infrastruktuur; on seisukohal, et meetmed, millega tagatakse inimõigused, eelkõige õigus teabele, sõna- ja kogunemisvabadus, õigus sõltumatule kohtusüsteemile ja demokraatlikule osalemisele ühiskonna asjades, on võitluses korruptsiooni vastu keskse tähtsusega;

22. rõhutab, et kolmandate riikide vähemuskogukondadel on konkreetsed vajadused ning et vaja on edendada nende kogukondade täielikku võrdsust kõigis majandus-, sotsiaalse, poliitilise ja kultuurielu valdkondades;

Põlisrahvad

23. palub Euroopa välisteenistusel, komisjonil ja liikmesriikidel toetada aktiivselt põlisrahvaste täielikku ja tulemuslikku osalemist kõigil Inimõiguste Nõukogu istungjärgudel; palub Euroopa välisteenistusel, komisjonil ja liikmesriikidel võtta arvesse, et põlisrahvad on kliimamuutuste suhtes eriti tundlikud, ning toetada aktiivselt nende osalemist Pariisi kokkuleppe kohaldamisel; nõuab, et ELi liikmesriigid taotleksid, et kõik erimenetluste volitatud esindajad pööraksid erilist tähelepanu põlisrahvaste hulka kuuluvate naiste, noorte ja puuetega inimeste probleemidele ning annaksid sellistest probleemidest süstemaatiliselt aru ÜRO Inimõiguste Nõukogule; nõuab tungivalt, et Euroopa välisteenistus ja liikmesriigid toetaksid aktiivselt kogu süsteemi hõlmava põlisrahvaste tegevuskava väljatöötamist, nagu nõudis ÜRO Peaassamblee oma 2014. aasta septembris vastuvõetud resolutsioonis, eelkõige mis puudutab korrapärase konsulteerimise korraldamist põlisrahvastega selles protsessis;

Inimõiguste kaitsjad

24. mõistab hukka inimõiguste kaitsjate ja opositsiooniliikmete jätkuva ahistamise ja kinnipidamise valitsusjõudude poolt mitmetes kolmandates riikides; väljendab muret seoses ebaõiglaste ja piiravate õigusaktidega, sh piirangutega välisrahastamisele, mis põhjustavad kodanikuühiskonna tegevusruumi ahenemist; kutsub kõiki valitsusi üles edendama ja toetama ajakirjandusvabadust, kodanikuühiskonna organisatsioone ja inimõiguste kaitsjate tegevust ning võimaldama neil tegutseda ilma neid hirmutamata, represseerimata või ähvardamata;
25. kutsub kõiki valitsusi üles võimaldama kodanikuühiskonna organisatsioonidel ja inimõiguste kaitsjail teha koostööd ÜRO Inimõiguste Nõukogu ja üldise korrapärase läbivaatamise mehhanismiga ning tagama, et inimõiguste aktivistide vastu survevahendeid kasutavad riigid võetakse vastutusele;
26. on seisukohal, et inimõiguste kaitsjate ja opositsiooniliikmete jätkuv ahistamine ja kinnipidamine mitmes ÜRO Inimõiguste Nõukogu liikmesriigis õõnestab ÜRO Inimõiguste Nõukogu usaldusväarsust; nõuab tungivalt, et EL ja selle liikmesriigid edendaksid ÜRO tasandil algatust, mille eesmärk on töötada välja sidus ja terviklik reageerimisviis peamistele probleemidele, millega puutuvad kogu maailmas kokku inimõiguste kaitsjad, kes tegelevad naiste õiguste, keskkonna, maa ja põlisrahvaste õiguste kaitse, korruptsiooni ja karistamatuse küsimustega, aga ka ajakirjanikud ja muud inimõiguste kaitsjad, kes kasutavad meediavahendeid, sh veebi ja sotsiaalmeediat, ning nõuab tungivalt nende tapmisjuhtude süstemaatilist hukkamõistmist;

Äritegevus ja inimõigused

27. toetab igati ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtete tulemuslikku ja ulatuslikku rakendamist nii ELis kui ka mujal, ning nõuab tungival, et ELi liikmesriigid võtaksid vastu ja rakendaksid riiklikud tegevuskavad; rõhutab, et ÜRO juhtpõhimõtete tulemuslikus rakendamises esinevate puuduste kõrvaldamiseks tuleb võtta kõik vajalikud meetmed, sh õigusemõistmise ja õiguskaitsevahendite kättesaadavust puudutavad meetmed;
28. kutsub ÜROd ja ELi üles tegelema selliste maaõiguste eest võitlejate küsimusega, kes on langenud tagakiusamise, sh ähvarduste, ahistamise, meelevaldse vahistamise, kallaletungide ja mõrvade ohvriks, kuna nad kritiseerivad suuremahulist maaomandamist kolmandates riikides, mis rikub maaelanikkondade õigust maale ja toidule, eelkõige seoses hargmaiste ja Euroopa ettevõtete investeeringute või tegevusega; nõuab, et ÜRO mehhanismid ja EL käsitleksid maa hõivamise ning maaõiguste eest võitlejate küsimust järjepidevalt prioriteetsena;
29. väljendab heameelt ÜRO inimõiguste ülemvoliniku algatuse üle edendada aruandekohustuse ja õiguskaitsevahendite projekti, et aidata kaasa siseriiklikus õiguses ettenähtud õiguskaitsevahendite õiglasema ja mõjusama süsteemi kehtestamisele, eelkõige jämedate inimõiguste rikkumise juhtumite korral äri sektoris; palub kõigil valitsustel täita oma kohustused inimõiguste järgimise tagamisel, samuti õigussüsteemile juurdepääsu tagamisel äritegevusega seotud inimõiguste rikkumise ohvritele, kes nii oma riigi kui ka rahvusvahelisel tasandil kogevad õiguskaitsevahenditele juurdepääsul praktilisi ja õiguslikke raskusi;
30. peab taunitavaks ELi liikmesriikide vastuhääletamist ja takistavat käitumist seoses valitsustevahelise avatud tööühma loomisega, kes töötab välja rahvusvahelise õiguslikult siduva vahendi riikidevaheliste korporatsioonide ja teiste ettevõtete tegevuse reguleerimiseks inimõiguste osas; väljendab rahulolu tööühma senise tööga ning palub ELil ja selle liikmesriikidel läbirääkimistel konstruktiivselt osaleda;

Ränne ja pagulased

31. palub Inimõiguste Nõukogul ja selle mehhanismidel pöörata suurimat tähelepanu mõjule, mida pagulaste ja rändajate suur arv kogu maailmas inimõigustele avaldab, ja teha selles osas ettepanekuid; nendib jahmatusega, et Euroopa välispiirist on saanud kõige surmatoovam piir maailmas; kutsub üles võtma inimõigusi arvesse kogu FRONTExi teostatava piirihalduspoliitika ja tegevuse, sh kaebuste esitamise mehhanismi loomise puhul;
32. kutsub ELi ja selle liikmesriike üles toetama rändajate inimõigustega tegeleva ÜRO eriraportööri tööd ja viima ellu tema soovitusel, sh nõue tõhustada tööd raskes humanitaarolukorras olijatele rändeks seaduslike võimaluste pakkumise uute viiside leidmiseks ja viia kiiresti ellu reform ning pakkuda rohkem ümberasumisvõimalusi ja võtta selles suhtes järelmeetmeid;
33. väljendab muret rändajate, sh varjupaigataotlejate ja pagulaste jätkuva ja laialt levinud diskrimineerimise ning nende õiguste rikkumist pärast; palub kõikidel riikidel võtta rände suhtes vastu inimõigustel põhinev käsitus, milles rändajate, varjupaigataotlejate ja

pagulaste õigused asetatakse rändepoliitika ja selle juhtimise keskmesse, pöörates eritähelpanu tõrjutud ja ebasoodsas olukorras olevatele rändajate rühmadele, nagu naised ja lapsed; palub kõikidel riikidel tegeleda naiste ja tütarlaste vastase soopõhise vägivalda probleemiga ning rõhutab, kui tähtis on sooliste aspektide arvestamine rändepoliitika kujundamises, et naiste ja tütarlaste erivajadusi arvesse võtta;

34. tuletab meelde, et kõikidel riikidel on kohustus austada ja kaitsta kõigi oma jurisdiktsioonis olevate isikute inimõigusi olenemata nende kodakondsusest või päritolust ja sisserändestaatusest; tuletab meelde, et rändajate tagasisaatmist tuleks ellu viia üksnes rändaja õigusi täielikult arvesse võttes, vabade ja teabepõhiste otsuste alusel ning üksnes juhul, kui nende õigused on koduriigis kaitstud; palub valitsustel lõpetada rändajate meelevaldne vahistamine ja kinnipidamine ning järgida rangelt tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtet; kordab oma üleskutset ELile tagada, et kõigi rände küsimustes tehtavat koostööd ja tagasivõttu käsitlevate lepingute puhul ELi-väliste riikidega järgitaks rahvusvahelist õigust;

Kliimamuutused ja inimõigused

35. väljendab heameelt seoses ÜRO kliimamuutuste raamkonventsioonil põhineva Pariisi kokkuleppega, mis hõlmab kohanemist, leevendamist, tehnoloogia arendamist ja tehnosiiret ning suutlikkuse suurendamist; toonitab, et kliimamuutuste teema tuleks muuta üheks prioriteediks kõigis majanduspoliitika valdkondades; nõuab tungival, et kõik kokkuleppe allkirjastanud osalisriigid võtaksid vastu kiireloomulised ja ulatuslikud leevendamis- ja kohandamismeetmed, muutes kliimamuutused kõigi poliitikavaldkondade lahutamatuks osaks; toonitab, et kogu ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni puudutav poliitika ja tegevus peaks põhinema inimõigustel;
36. tuletab meelde, et kliimamuutuste kahjulik mõju kujutab endast vahetut ja potentsiaalselt pöördumatut ülemaailmset ohtu inimõiguste täielikule kasutamisele ning et sellel on märkimisväärne mõju ebasoodsas olukorras olevatele rühmadele, kelle õiguste olukord on niigi juba ebakindel; märgib murelikult, et kliimaga seotud nähtused, nagu meretaseme tõus ja äärmuslikud ilmamuutused, mille tagajärjel tekivad põuad ja üleujutused, toovad tõenäoliselt kaasa veelgi suurema hulga inimeste hukkumise, elanikkonna ümberasumise ning toidu ja vee puuduse;
37. kutsub rahvusvahelist üldsust üles käsitlema kliimapaagulase mõiste õigusalasid lünki, sealhulgas selle määratlemist rahvusvahelises õiguses või muudes õiguslikult siduvates rahvusvahelistes lepingutes;

Naiste õigused

38. rõhutab, et oluline on hoiduda õõnestamast Pekingi tegevusprogrammi eesmärke, mis puudutavad juurdepääsu haridusele ja tervishoiule, mis on põhiline inimõigus, ning seksuaal- ja reproduktiivtervisega seonduvate õiguste kaitset; rõhutab tõsiasja, et seksuaal- ja reproduktiivtervis ning seonduvate õiguste üleüldine austamine ning juurdepääs asjaomastele teenustele aitavad vähendada väikelaste ja emade suremust; juhib tähelepanu sellele, et pereplaneerimine, emade tervis, rasestumisvastaste vahendite lihtne kättesaadavus ja ohutu abort on olulised tegurid, mis võimaldavad säästa naiste elusid ning aitavad neil oma elu vägistamise ohvriks sattumise järel uuesti üles ehitada; rõhutab vajadust seada need poliitikavaldkonnad kolmandate riikidega

tehtava arengukoostöö ja humanitaarabimeetmete keskmesse;

39. väljendab heameelt seoses ÜRO Julgeolekunõukogu hiljutise resolutsiooniga 2242 naiste, rahu ja julgeoleku kohta, millega muudetakse naised keskseks teguriks kõigis jõupingutustes selliste ülemaailmsete probleemide lahendamisel, nagu suurenev vägivaldne äärmuslus, kliimamuutused, ränne, jätkusuutlik areng, rahu ja julgeolek; tunnustab ÜRO ülemaailmse uuringu järeldusi naisi, rahu ja julgeolekut käsitleva ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1325 rakendamise kohta, milles rõhutati naiste juhtimise ja osaluse olulisust konfliktide lahendamisel ja rahu kindlustamisel ning asjaolu, et naiste osalemine on parandanud humanitaarabi, tõhustanud rahutagajate jõupingutusi, kindlustanud rahuläbirääkimiste õnnestumist ja aidanud võidelda vägivaldse äärmuslusega;
40. väljendab nõrdimust asjaolu üle, et alates selliste vägivaldsete äärmusrühmituste esilekerkimisest, nagu Da'esh Süürias ja Iraagis või Boko Haram Lääne-Aafrikas, on naistevastane vägivald ja eriti seksuaalvägivald muutunud nende äärmusrühmituste eesmärkide, ideoloogia ja tuluallikate lahutamatuks osaks ning esitab rahvusvahelisele üldsusele uue, kriitilise tähtsusega väljakutse; kutsub kõiki valitsusi ja ÜRO institutsioone võtma endale suuremaid kohustusi nende ebainimlike kuritegudega võitlemisel ning taastama naiste väärikust, tagades neile õigusemõistmise, hüvituse ja sobivad toetusmeetmed;
41. on seisukohal, et naiste sõltumatuse tagamine selle kaudu, et tegeletakse naiste ja meeste vahelise ebavõrdsuse probleemiga, mis muudab naised ja tüdrukud konflikti tingimustes kaitsetuks, on üks äärmusluse vastu võitlemise võimalusi; kutsub ÜROd ja kõiki tema liikmesriike üles astuma konkreetseid samme naiste sõltumatuse tagamiseks, nende sisukaks kaasamiseks konfliktide ennetamiseks ja lahendamisse ning rahuläbirääkimiste ja rahu ülesehitamise protsessi, suurendades nende esindatust kõigil otsuste tegemise tasanditel, sh riiklikes, piirkondlikes ja rahvusvahelistes institutsioonides ja mehhanismides;

Laste õigused

42. tuletab meelde, et 1989. aastal vastu võetud lapse õiguste konventsioonis, mis on kõige suurema hulga riikide poolt ratifitseeritud rahvusvaheline inimõigustealane leping, on sätestatud paljud lapse õigused, sh õigus elule, tervisele ja haridusele, õigus mängida, õigus perekonnaelule, õigus kaitsele vägivalda ja diskrimineerimise eest ning õigus sellele, et tema arvamust kuulatakse; palub, et kõik konventsiooniosalised täidaksid oma kohustusi; palub USA-l kui ainsal maailma riigil, kes ei ole konventsiooni seni veel ratifitseerinud, kiireimas korras sellega ühineda;
43. peab õigeks ÜRO kavandatavat ülemaailmset uuringut, mille eesmärk on jälgimise ja hindava analüüsi abil kaardistada, kuidas kehtivaid rahvusvahelisi õigusakte ja norme kohapeal rakendatakse, ning hinnata riikide konkreetseid võimalusi poliitika ja reageerimise täiustamiseks; nõuab, et kõik riigid aitaksid uuringule kaasa ning osaleksid selles aktiivselt;
44. peab murettekitavaks, et 2015. aastal mõisteti maailma riikides palju inimesi surma ja hukati kuritegude eest, mille nad olid toime pannud enne 18-aastaseks saamist, kuigi surmanuhtluse kohaldamine alaealistele on ÜRO lapse õiguste konventsiooniga

keelatud;

Lesbide, geide, biseksuaalide, trans- ja intersooliste inimeste (LGBTI-inimeste) õigused

45. väljendab muret seoses asjaoluga, et endiselt püsib diskrimineerivaid seadusi ja tavasid ning mitmetes riikides pannakse inimeste vastu nende seksuaalse sättumuse või sooidentiteedi tõttu toime vägivallategusid ning osas riikides kohaldatakse neile surmanuhtlust; soovib tähelepanelikult jälgida LGBTI-inimeste olukorda riikides, kus on hiljuti vastu võetud nende vastu suunatud seadusi, mille tõttu on seksuaalvähemuste hulka kuuluvate inimeste elu ohtu sattunud; tunneb suurt muret sõna- ja kogunemisvabadust piiravate nn propagandavastaste seaduste pärast, seda ka Euroopas asuvates riikides;
46. toetab ÜRO inimõiguste ülemvoliniku jätkuvat tööd nende diskrimineerivate seaduste vastu võitlemisel, eelkõige avalduste, aruannete ning kampaania „Vaba ja võrdne” kaudu, ning ÜRO teiste organite tööd selles valdkonnas; peab murettekitavaks LGBTI-inimeste õiguste kaitsjate põhivabaduste piiramist ning nõuab, et EL neid rohkem toetaks; märgib, et LGBTI-inimeste põhiõigusi austatakse suurema tõenäosusega, kui neil on juurdepääs õiguslikele institutsioonidele, näiteks registreeritud kooselu või abielu kaudu; nõuab, et inimõiguste komitee töötaks välja erimenetluse või muu mehhanismi, et neile probleemidele saaks süsteemselt tähelepanu pöörata;

Terrorismivastane võitlus ja inimõigused

47. tuletab meelde, et põhiõiguste ja -vabaduste austamine on eduka terrorismivastase poliitika, sh digitaalsete jälgimistehnoloogiate kasutamise alus, ning nõuab, et kõikide terrorismivastaste meetmete puhul järgitaks inimõigusi ja õigusriigi põhimõtteid, mis on kesksel kohal ka ÜRO ülemaailmses terrorismivastase võitluse strateegias;

Sport ja inimõigused

48. peab taunitavaks, et autoritaarsed riigid võõrustavad oma rahvusvahelise legitiimsuse suurendamise huvides üha sagedamini suuri spordi- ja kultuuriüritusi, kuid samal ajal piiratakse neis riikides üha rohkem eriarvamuste avaldamist; kutsub ELi ja selle liikmesriike üles seda küsimust aktiivselt tõstatama, sh ÜRO Inimõiguste Nõukogus, ja tegema koostööd riiklike spordialaliitude, ettevõtjate ja kodanikuühiskonna organisatsioonidega seoses nende osalemise praktiliste tingimustega sellistel üritustel, mh seoses jalgpalli maailmameistrivõistlustega Venemaal 2018. aastal ja Kataris 2022. aastal ning Pekingi olümpiamängudega 2022. aastal; nõuab ELi ja ÜRO spordi ja inimõiguste poliitikaraamistiku väljatöötamist;

Karistamatusevastane võitlus ja Rahvusvaheline Kriminaalkohus

49. kinnitab veel kord oma kindlalt valmidust teha lõpp karistamatusele rahvusvahelisele üldsusele murettekitavate kõige raskemate kuritegude puhul ja tagada õiglus sõjakuritegude, inimsusevastaste kuritegude ja genotsiidi ohvrite, sealhulgas ka seksuaalse vägivallaga seotud kuritegude ohvrite jaoks, ning kinnitab oma kindlat toetust Rahvusvahelisele Kriminaalkohtule; jääb valvsaks mis tahes katsete suhtes selle kohtu legitiimsust või sõltumatust kahjustada; väljendab tõsist muret asjaolu pärast, et mitmeid vahistamismäärusi ei ole veel täide viidud; nõuab, et EL ja selle liikmesriigid

teeksid Rahvusvahelise Kriminaalkohtuga koostööd ja tagaksid sellele tugeva diplomaatilise, poliitilise ja rahalise toetuse, sealhulgas ÜROs; nõuab, et tehtaks suuremaid jõupingutusi Rooma statuudi (kaasa arvatud Kampala muudatused) ratifitseerimiseks ja tulemuslikuks rakendamiseks, et edendada selle statuudi universaalsust;

Droonid ja autonoomsed relvad

50. kordab ELi nõukogule esitatud üleskutset töötada välja ELi ühine seisukoht relvastatud droonide kasutamise kohta, kusjuures tuleks eriti rõhutada inimõiguste ja rahvusvahelise humanitaarõiguse järgimist ning käsitleda selliseid küsimusi nagu õigusraamistik, proportsionaalsus, aruandekohustus, tsiviilisikute kaitse ja läbipaistvus; nõuab veel kord, et EL keelustaks täisautonoomsete, st inimese osalusega rünnakuid võimaldavate relvade tootmise, väljatöötamise ja kasutamise; nõuab, et kõigis kolmandate riikidega terrorismivastaste meetmete üle peetavates dialoogides käsitletaksa ka inimõigusi; peab kahetsusväärseks Prantsusmaa ja Ühendkuningriigi vastuhäält ÜRO Inimõiguste Nõukogu uusimale resolutsioonile relvastatud droonide rahvusvahelise õiguse normidele vastava kasutamise kohta terrorismivastases võitluses ja sõjalistes operatsioonides;

Inimõigused ja uimastipoliitika

51. tunnustab piinamisküsimustega tegeleva ÜRO eriraportööri ning kohtuväliste, lihtmenetluse korras toimuvate ja meelevaldsete hukkamiste küsimustega tegeleva ÜRO eriraportööri 7. oktoobril 2015 tehtud ühisavaldust, milles märgitakse, et inimeste hukkamine uimastikuritegude eest kujutab endast rahvusvahelise õiguse rikkumist ja ebaseaduslikku tapmist ning et rahvusvahelised organisatsioonid ja riigid peavad uimastikuritegevuse vastase võitluse toetamiseks tehnilist abi andes tagama, et nende toetatavate programmidega ei rikutaks lõppkokkuvõttes õigust elule;
52. nõuab, et EL ja selle liikmesriigid võtaksid surmanuhtluse kaotamise uimastikuritegude puhul ÜRO Peaassamblee erakorralise istungjärgu läbirääkimistel prioriteetseks küsimuseks, ning kordab veel kord, et surmanuhtluse kaotamine uimastikuritegude eest tuleks seada uimastivastase poliitika toetuseks antava rahalise abi, tehnilise abi, suutlikkuse suurendamise või muu abi eeltingimuseks;
53. toetab inimõiguste ja uimastipoliitika küsimustega tegeleva eriraportööri nimetamist;

ELi prioriteedid eri riikidega seotud küsimustes

Aserbaidžaan

54. väljendab rahulolu ÜRO Inimõiguste Nõukogu 29. istungjärgul esitatud Aserbaidžaanis inimõiguste olukorda käsitleva ühisavalduse üle, kuid peab kahetsusväärseks, et mitu ELi liikmesriiki ei toetanud seda ühisavaldust; palub ELi liikmesriikidel ja teistel ÜRO Inimõiguste Nõukogu liikmetel inimõiguste olukorda Aserbaidžaanis tähelepanelikult jälgida ja teha tööd selleks, et vastu võtta resolutsioon, milles nõutakse poliitilise süüdistuse alusel vahistatud või vangistatud inimõiguste kaitsjate, poliitiliste ja kodanikuühiskonna aktivistide, ajakirjanike ja blogipidajate viivitamatut ja tingimusteta vabastamist, kinnipidamiskohtades väidetavalt kasutatud piinamise täielikku uurimist ja

selliste õigusaktide kehtetuks kuulutamist, mis ebaseaduslikult piiravad sõna-, kogunemis- ja ühinemisvabadust Aserbaidžaanis; kutsub ELi liikmesriike üles taotlema eriraportööri mandaati Aserbaidžaanis inimõiguste olukorra käsitlemiseks;

55. väljendab rahulolu selle üle, et humanitaarsetel põhjustel vabastati ajutiselt Leyla ja Arif Yunus, nõuab aga, et kõik neile esitatud süüdistused viivitamatult tühistataks; peab äärmiselt kahetsusväärseks, et Aserbaidžaanis presidendi viimase armuandmisotsusega ei vabastatud ühtegi meelsusvangi;

Valgevene

56. peab kuue viimase vangi vabastamist positiivseks sammuks; on sügavalt mures sõnavabaduse, ühinemisvabaduse ja rahumeelse kogunemise vabaduse jätkuva piiramise pärast; mõistab hukka sõltumatute ja opositsiooniliste ajakirjanike ahistamise ning inimõiguslaste ahistamise ja kinnipidamise; mõistab hukka surmanuhtluse jätkuva kasutamise;
57. nõuab, et Inimõiguste Nõukogu 32. istungjärgul pikendataks Valgevene inimõiguste olukorda käsitleva eriraportööri volitusi, ning palub Valgevene valitsusel teha eriraportööriga täielikku koostööd ja võtta endale kohustus viia ellu kauaoodatud reformid inimõiguste edendamiseks, rakendades muu hulgas eriraportööri ja muude inimõiguste mehhanismide esitatud soovitusi;

Gruusia

58. märgib, et läbi on viidud olulisi õigusreforme, millega on saavutatud teatavat edu ja edasiminekut sellistes valdkondades, nagu õigus- ja õiguskaitse, prokuratuur, võitlus väärkohtlemise vastu, lapse õigused, eraelu puutumatus ja isikuandmete kaitse ning riigisisised põgenikud;
59. märgib aga, et tuleks teha suuremaid pingutusi väärkohtlemise vastu võitlemiseks, eelkõige mis puudutab eelvangistust ja kannatanute rehabiliteerimist, õiguskaitseasutuste vastutust oma kuritarvituste eest, valitsusametnike varasemate kuritarvituste uurimist ning vähemuste ja naiste õiguste kaitset; on jätkuvalt mures sõna- ja ajakirjandusvabaduse ning järelevalvevõimaluse puudumise pärast Abhaasia ja Tshinvali / Lõuna-Osseetia okupeeritud piirkondades, kus inimõiguste rikkumine on endiselt ulatuslik; palub Gruusia valitsusel võtta asjakohaseid meetmeid, millega tagataks üldise korrapärase läbivaatamise käigus tehtud soovitude järgimine;

Venemaa

60. mõistab karmilt hukka valitsuse jätkuvad survemeetmed, mida rakendatakse sõltumatute valitsusväliste organisatsioonide vastu nn välisagentide seaduse ja mittesoovitavate välisorganisatsioonide seaduse alusel, mis lubavad ametivõimudel keelata rahvusvaheliste valitsusväliste organisatsioonide tegevuse, kui nendes nähakse ohtu Venemaa kaitsevõimele või põhiseaduslikele alustele, ning mõistab karmilt hukka aktivistide ja režii poliitiliste vastaste ja kritiseerijate lakkamatu ja mitmel moel toimuva mahasurumise;

Ukraina

61. väljendab sügavat muret kummaltki poolt jätkuvate valimatute rünnakute pärast tsiviilelanikkonnaga piirkondades, koolidele suunatud rünnakute ja koolide kasutamise pärast sõjalisel otstarbel; mõistab hukka konflikti käigus jätkuvada inimõiguste rikkumised ning toetab täielikult ÜRO inimõiguste järelevalvemissiooni ja OSCE erakorralise vaatlusmissiooni tegevust Ukrainas; nõuab, et Ukraina valitsus astuks samme, et lubada teatavat liiki ravimite, sh opioid-asendusravi ravimite kohaletoimetamist, parandaks konflikti tõttu ümberasunud isikute registreerimise korda ja tööhõive- ning riiklike hüvitiste saamise võimalusi, kuulutaks kehtetuks õigusaktid, millel võib olla kahjulik mõju sõna- ja ühinemisevabadusele, võtaks konkreetseid meetmeid, millega hoida ära koolide sõjalisel otstarbel kasutamine relvajõudude ja relvastatud rühmituste poolt nii valitsuse kontrollitaval kui ka mässuliste käes oleval territooriumil ning ratifitseeriks Rooma statuudi ja ühineks täisliikmena Rahvusvahelise Kriminaalkohtuga;
62. nõuab, et ELi liikmesriigid toetaksid kõiki ÜRO tasandil tehtavaid võimalikke pingutusi, et võidelda karistamatusega ja viia läbi erapooletuid uurimisi, mis puudutavad Maidani meelevalduste mahasurumisega seotud vägivaldseid sündmusi ja inimõiguste rikkumisi ning kobarlahingumoonna kasutamist valitsusmeelsete jõudude ja Venemaa poolt toetatavate mässuliste poolt Ida-Ukraina relvastatud konfliktis, ning tegeleda inimõiguste olukorraga Krimmis ja muude Ida-Ukraina relvastatud konfliktiga seotud rikkumistega;

Usbekistan

63. nõuab, et ELi liikmesriigid teeksid pingutusi selleks, et ÜRO Inimõiguste Nõukogus võetaks vastu resolutsioon, millega luuakse Usbekistani jaoks sihtotstarbeline ÜRO mehhanism, et tagada ÜRO poolne järelevalve, avalik aruandlus ja ÜRO Inimõiguste Nõukogu arutelud inimõiguste olukorra üle Usbekistanis, ning lahendataks probleemid, mis on seotud Usbekistani vastuseisuga koostööle ÜRO inimõiguste mehhanismidega, suure hulga poliitiliste oponentide, sh inimõiguste kaitsjate jätkuva kinnipidamisega, ühinemis-, sõna- ja ajakirjandusvabaduse jätkuva piiramisega ning sunnitöö ja laste tööjõu jätkuva kasutamisega;

Bahreini

64. peab kahetsusväärseks, et Bahreini valitsus ei ole tulemuslikult tegelema probleemidega, mis on seotud paljude isikute, sh inimõiguslaste, poliitiliste aktivistide ja ajakirjanike jätkuva kinnipidamisega selle eest, et nad kasutasid rahumeelse kogunemise ja ühinemise õigust, vastutuse puudumisega inimõiguste rikkumise (sh piinamine) eest ning Bahreini kohtusüsteemi sõltumatuse ja erapooletuse puudumisega;
65. palub ELi liikmesriikidel käsitleda Bahreini inimõiguste olukorda ÜRO Inimõiguste Nõukogus avalduste, järelmeetmetega ühisavalduse või resolutsiooni vormis, millega nõutaks, et Bahrein vabastaks viivitamatult ja tingimusteta kõik inimõiguste kaitsjad, poliitilised aktivistid ja muud kinnipeetavad isikud, keda süüdistatakse väidetavates rikkumistes, mis on seotud sõna-, rahumeelse kogunemise ja ühinemise vabadusega, tagaks kõigi väidetavate piinamis- ja väärkohtlemisjuhtumite erapooletu uurimise ning hõlbustaks kiiremas korras piinamisküsimusi käsitleva ÜRO eriraportööri visiiti ja muid ÜRO inimõiguste mehhanisme; kordab oma üleskutset ELile töötada välja kõikehõlmav strateegia selle kohta, kuidas liit ja selle liikmesriigid saaksid avaldada aktiivset survet

vangistatud aktivistide ja meelsusvangide vabastamiseks;

Iisrael ja Palestiina

66. kutsub ELi üles kordama oma seisukohta vastutuskohustuse kohta, mis on esitatud välisasjade nõukogu järeldustes 2015. aasta juulis, ning kinnitama, et rahvusvahelise humanitaarõiguse ja inimõigusi käsitleva rahvusvahelise õiguse, sealhulgas vastutuskohustuse järgimine nii riikide kui ka mitteriiklike osaliste poolt on selle piirkonna rahu ja julgeoleku nurgakivi;
67. võttes arvesse seda välisasjade nõukogu 2015. aasta juulikuu järeldustes nimetatud siduvat kohustust ning ÜRO Inimõiguste Nõukogu 2015. aasta juulis vastu võetud, ELi poolt toetatud üleskutset kolmandatele riikidele inimõiguste ja rahvusvahelise humanitaarõiguse järgimise edendamise kohta okupeeritud Palestiina aladel, nõuab, et EL kutsuks kõiki osapooli üles läbi viima usaldusväärseid uurimisi väidetavate rahvusvahelise õiguse rikkumiste kohta; jälgiks aktiivselt käimasolevaid uurimisi ja hindaks nende vastavust uurimiskohustust käsitlevate rahvusvaheliste normidega ning muu hulgas nõutaks regulaarselt selgitusi juhtumite uurimise lõpetamise kohta; nõuaks asjakohase järeelmeetmete mehhanismi loomist, et tagada ÜRO uurimiskomisjoni 2015. aasta aruandes ja ÜRO varasemates aruannetes esitatud soovitude rakendamine; kutsuks Iisraeli üles tegema koostööd Rahvusvahelise Kriminaalkohtu eeluurimisega ning võimaldama sealjuures ka juurdepääsu teabele ja tegema koostööd ka teabenõuete puhul;
68. peab kahetsusväärseks, et Iisraeli ametivõimud keeldusid tegemast koostööd okupeeritud Palestiina alade küsimusi käsitletud ÜRO eriraportööriga, kes lõpuks tagasi astus, kuna Iisrael ei võimaldanud talle juurdepääsu okupeeritud Palestiina aladele;

Süüria

69. väljendab tõsist muret Süüria julgeoleku- ja humanitaarolukorra jätkuva halvenemise pärast; mõistab teravalt hukka Assadi režiimi, nn Islamiriigi ning teiste äärmus- ja terrorirühmituste poolt Süüria elanikkonna vastu toime pandud kuritarvitused, massimõrvad, piinamised, hukkamised ja seksuaalse vägivalda; kordab nõudmist leida Süüria konfliktile püsiv lahendus Süüriast endast lähtuva poliitilise protsessi kaudu, mille tulemusena peaks toimuma tõeline poliitiline üleminek, mis vastab Süüria rahva õigustatud püüetele ning võimaldab neil sõltumatult ja demokraatlikult oma tuleviku üle otsustada; avaldab täielikku toetust ÜRO jätkuvatele pingutustele, millega püütakse jõuda konflikti poliitilise lahendamiseni;
70. nõuab, et ÜRO Inimõiguste Nõukogu paluks ÜRO Julgeolekunõukogul võtta asjakohaseid meetmeid tagamaks, et isikud, kes on toime pannud inimõiguste rikkumisi, sealhulgas rikkumisi, mis võivad endast kujutada inimsusevastaseid ja sõjakuritegusid, võetaks vastutusele ning et Süüria olukorra küsimus esitataks arutamiseks ka Rahvusvahelisele Kriminaalkohtule;

Saudi Araabia

71. kordab, et ÜRO Inimõiguste Nõukogu liikmed tuleks valida selliste riikide hulgast, kus

austatakse inimõigusi, õigusriigi põhimõtteid ja demokraatiat; on kindlalt vastu ÜRO otsusele, millega anti keskse tähtsusega inimõigustealane roll ÜRO juurde Genfi akrediteeritud Saudi Araabia suursaadikule, kes valiti ÜRO Inimõiguste Nõukogu sõltumatu eksperdikogu juhiks;

72. on endiselt sügavalt mures inimõiguste süstemaatiliste ja ulatuslike rikkumiste pärast Saudi Araabias; kutsub Saudi Araabia ametivõime üles vabastama kõik meelsusvangid, sealhulgas 2015. aasta Sahharovi auhinna laureaadi Raif Badawi;
73. peab äärmiselt murettekitavaks 2. jaanuaril 2016 Saudi Araabias toimunud 47 vangi massihukkamist ja hukkamiste arvu ärevusttekitavat suurenemist 2015. aastal;
74. võtab murega teadmiseks teated selle kohta, et hukatute hulgas oli alaealisi, psüühiliselt haigeid inimesi ning mittesurmavate kuritegude, eelkõige ühinemis-, kogunemis- ja sõnavabaduse kasutamise eest surmamõistetud vange;
75. kutsub Saudi Araabia ametivõime üles tegema täielikku koostööd ÜRO Inimõiguste Nõukogu erimenetlustega ja ÜRO inimõiguste ülemvoliniku bürooga; kutsub Saudi Araabiat üles kehtestama surmanuhtluse moratoriumi;

Lääne-Sahara

76. nõuab Lääne-Sahara elanike põhiõiguste, sealhulgas ühinemisvabaduse, sõnavabaduse ja kogunemisõiguse austamist; nõuab kõigi Lääne-Sahara poliitvangide vabastamist; nõuab parlamendiliikmetele, sõltumatutele vaatlejatele, valitsusvälistele organisatsioonidele ja ajakirjandusele juurdepääsu Lääne-Sahara territooriumidele; nõuab, et ÜRO annaks oma Lääne-Sahara referendumi missioonile (MINURSO) inimõigustega seotud volitused, mis oleksid kooskõlas kõigi teiste ÜRO rahuvalvemissioonide mandaatidega kogu maailmas; toetab Lääne-Sahara konflikti õiglast ja püsivat lahendamist, tuginedes Sahara rahva enesemääramisõigusele kooskõlas ÜRO asjakohaste resolutsioonidega;

Jeemen

77. peab äärmiselt murettekitavaks Jeemenis jätkuvat tõsist ja vägivaldset konflikti ning enneolematut humanitaarkriisi; mõistab sõjaõiguse ja inimõiguste rasked rikkumised, mille on toime pannud sõdivad osapooled, eelkõige Saudi Araabia juhitud koalitsiooni valimatud ja ebaproportsionaalsed õhurünnakud, milles on surma ja haavata saanud palju tsiviilisikuid ning purustatud hulgaliselt tsiviilobjekte; mõistab hukka Jeemeni ametivõimude teo - ÜRO inimõiguste ülemvoliniku väljasaatmise riigist; palub ELil toetada ÜRO Inimõiguste Nõukogus rahvusvahelise uurimise algatamist, et dokumenteerida kõigi osapoolte 2014. aasta septembrist saadik toime pandud rikkumised;

Burundi

78. väljendab sügavat muret seoses sihipäraste rünnakutega inimõiguste kaitsjate, ajakirjanike ja nende pereliikmete vastu; mõistab teravalt hukka Burundis esineva poliitilise vägivalla, kiirhukkamised, inimõiguste rikkumised ja kuritarvitused ja vägivalla õhutamise poliitilistel, etnilistel või muudel põhjustel ning selle, et kuritegude

toimepanijad, sealhulgas politsei ja julgeolekujõud, erakondadega seotud noorterühmitused ja ametnikud on jätkuvalt karistamata;

79. nõuab, et Burundi ametivõimud lõpetaksid need rikkumised ja kuritarvitused, käsitades seda ülesannet ülimalt tähtsa ja kiireloomulise prioriteedina, ning muu hulgas peataksid viivitamatult inimõiguste kaitsjate, ajakirjanike ja tõeliste või kujuteldavate oponentide ja kriitikute tapmise ja ründamise ning viiks läbi põhjaliku, erapooletu ja sõltumatu uurimise, et anda vastutavad isikud kohtu alla ja pakkuda ohvritele õiguskaitset;
80. väljendab rahulolu seoses 17. detsembril 2015 toimunud ÜRO Inimõiguste Nõukogu erakorralise istungjärguga, kus arutati inimõiguste olukorra edasise halvenemise ärahoidmist Burundis, kuid peab kahetsusväärseks selle istungjärguga viivitamist; nõuab sõltumatute ekspertide missiooni kiiret Burundisse lähetamist ja nõuab, et Burundi ametiasutused teeksid selle missiooniga täielikku koostööd;

Mauritaania

81. rõhutab, et kuigi Mauritaania valitsus on teinud edusamme, võttes seadusandlikke meetmeid, mille eesmärk on võidelda kõigi orjuse ja orjusega sarnanevate vastu, soodustavad puudused nende tulemuslikus rakendamises selliste tavade püsimist; kutsub riigi ametivõime üles jõustama orjusevastase seaduse, alustama üleriigilist süstemaatilist ja korrapärast koondandmete kogumist orjuse kõigi vormide kohta ning korraldama põhjaliku tõenduspõhise uuringu orjuse ajaloo ja olemuse kohta, et see tava kaotada;
82. nõuab, et Mauritaania ametivõimud tagaksid sõna- ja kogunemisvabaduse kooskõlas rahvusvaheliste konventsioonide ja Mauritaania enda seadustega; nõuab ka Biram Dah Abeidi, Bilal Ramdane ja Djiby Sow vabastamist, et nad saaksid jätkata oma rahumeelset orjuse jätkumise vastast kampaaniat, tundmata hirmu ahistamise või ähvarduste pärast;

Lõuna-Sudaan

83. väljendab heameelt 28. augustil 2015 sõdivate osapoolte vahel kodusõja lõpetamiseks sõlmitud rahulepingu üle, milles sätestatakse muu hulgas võimu jagamine üleminekuajal, julgeolekumeetmed ning hübriidkohtu loomine kõigi konflikti algusest saadik toime pandud kuritegude menetlemiseks; tuletab meelde, et see konflikt on nõudnud tuhandeid inimelusid ning sundinud sadu tuhandeid ümber asuma ja põgenema;
84. kutsub kõiki osapooli hoiduma inimõiguste ja rahvusvahelise humanitaarõiguse rikkumistest, sealhulgas rikkumistest, mis kujutavad endast rahvusvahelisi kuritegusid, nagu kohtuvälised tapmised, etniline vägivald, konfliktiga seotud seksuaalne vägivald, sh vägistamine, soopõhine vägivald, laste värbamine ja ärakasutamine, sunniviisilised kadumised, meelevaldsed vahistamised ja kinnipidamised;
85. palub ÜRO Inimõiguste Nõukogul toetada seda, et Lõuna-Sudaani nimetatakse eriraportöör, kellel on volitused jälgida rikkumisi, sh lapssõdurite värbamist ja kasutamist, ja koolide kasutamist sõjaväelisel otstarbel, esitada selle kohta avalikke aruandeid ning anda soovitusi, mis aitaksid süüdlasi tegelikult vastutusele võtta;

Venezuela

86. väljendab heameelt 6. detsembril 2015 Venezuelas toimunud vabade ja ausate valimiste üle; väljendab heameelt asjaolu üle, et valimiste tulemusi aktsepteerisid nii valitsus kui ka opositsioonijõud; tuletab meelde, kui oluline on järgida põhiseadust ja austada inimõigusi ning viia ellu Venezuela rahva poolt valimistel väljendatud tahe;
87. tuletab meelde, et uuel valitsusel tuleb tegeleda väga erinevate inimõiguste alaste küsimustega, mis ulatuvad kohtuväliste tapmistega seotud karistamatusest ja vastutamatuses, sh julgeolekujõududes, kuni meelevaldsete vahistamiste ja kinnipidamisteni, poliitiliste vangide õiguseni õiglasele kohtupidamisele ja kohtusüsteemi sõltumatuses, kogunemis- ja ühinemisvabaduse ning meediavabaduseni;

Korea Rahvademokraatlik Vabariik

88. tunnustab ÜRO Peaassamblee poolt vastu võetud resolutsiooni, milles mõistetakse hukka pikaajaline ja pidev, süstemaatiline, ulatuslik ja ränk inimõiguste rikkumine Korea Rahvademokraatlikus Vabariigis ning ergutatakse ÜRO Julgeolekunõukogu võtma asjakohaseid meetmeid vastutuse tagamiseks, sh kaaluma Korea Rahvademokraatliku Vabariigi olukorra küsimuse viimist Rahvusvahelisse Kriminaalkohtusse, ning palub ÜRO Inimõiguste Nõukogul korrata oma nõudmist vastutuse kohta, sh nende isikute vastutuse kohta, kes on süüdi inimsusevastastes kuritegudes poliitika alusel, mis aastakümneid tagasi kehtestati riigi kõige kõrgemal tasandil;

Hiiina

89. peab ülimalt murettekitavaks inimõiguslaste ja inimõigusi kaitsvate juristide jätkuvat laiaulatuslikku represseerimist; juhib tähelepanu sellele, et alates 2015. aasta juulist on ülekuulamisele kutsutud või viidud rohkem kui 200 advokaati ja juristi ning see on üle aastakümnete üks jõulisemaid katseid vaigistada režiimi kritiseerijaid; peab ärevusttekitavaks teateid selle kohta, et Hiina ametivõimud on viimastel päevadel ametlikult vahi alla võtnud seitse „õõnestustegevuses“ süüdistatavat inimõiguste kaitsesega tegelenud juristi ja kaastöölisi, keda on salaja kinni hoitud kuus kuud;

Myanmar/Birma

90. väljendab heameelt asjaolu üle, et 8. novembril 2015 toimusid konkureerivate jõududega valimised, mis on oluline tähis riigi üleminekul demokraatiale; on siiski jätkuvalt mures nende valimiste põhiseadusliku raamistiku pärast, mille kohaselt 25 % parlamendi kohtadest on reserveeritud sõjaväelastele; tunnustab inimõiguste valdkonnas seni saavutatud edu, kuid märgib, et endiselt on lahendamata mitu murettekitavat küsimust, sh vähemuste õigused ning sõna-, ühinemis- ja rahumeelse kogunemise vabadus;
91. mõistab hukka rohingjade tõsise ja laialdase diskrimineerimise ja represseerimise, mida süvendab asjaolu, et sellel kogukonnal puudub õiguslik staatus ja vihkamist õhutavad avaldused mittebudistide vastu on tõusuteel; nõuab rohingjade vastu toime pandud kõikide väidetavate inimõiguste rikkumise juhtumite läbipaistvat ja sõltumatut uurimist ning on seisukohal, et parlamendi poolt 2015. aastal vastu võetud neljas seaduses, mille eesmärk on „kaitsta rassi ja religiooni“, on soolise diskrimineerimise aspekte; peab

kahetsusväärseks, et ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroole ei ole siiani antud luba Birmas oma esindus avada; kordab, et enne ELi ja Myanmaris investeerimislepingu läbirääkimiste lõpuleviimist on vaja läbi viia jätkusuutlikkust ja inimõigusi käsitlev täiemahuline mõju hindamine;

Nepal

92. väljendab heameelt selle üle, et 20. septembril 2015 jõustus Nepali uus põhiseadus, mis peaks panema aluse selle riigi edaspidisele poliitilisele stabiilsusele ja majanduslikule arengule; loodab, et veel lahendamata probleemidega, mis on seotud vähemuste, sh dalitite (nn puutumatud) poliitilise esindatusega ning kodakondsusseadustega, tegeletakse lähitulevikus;
 93. peab kahetsusväärseks laialdast vastutuse puudumist kodusõja ajal kummaltki poolt toime pandud inimõiguste rikkumise eest, olgugi et 2014. aasta mais võeti vastu nn tõe, leppimise ja kadunud isikute seadus; nõuab, et Nepali valitsus ühineks rahvusvahelise konventsiooniga, mis käsitleb kõigi isikute kaitsmist selle eest, et neid sunnitakse kadunuks jääma; taunib Tiibeti pagulaste põhivabadustele seatud piiranguid; nõuab, et India tühistaks Nepali majanduse vastu suunatud mitteametliku blokaadi, mis koos 2015. aasta aprillis toimunud hävitava maavärinaga on põhjustanud humanitaarkriisi ja tõuganud väljapääsmatusse vaesusse veel peaaegu miljon nepallast;
-
- ○
94. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ja liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, ELi inimõiguste eriesindajale, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, ÜRO Julgeolekunõukogule, ÜRO peasekretärile, ÜRO Peaassamblee 69. istungjärgu eesistujale, ÜRO Inimõiguste Nõukogu presidendile, ÜRO inimõiguste ülemvolinikule ning Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee peasekretärile.